

Lukijalle

Käsillä olevan Suomen urheiluhistoriallisen seuran vuosikirjan teemana on Suomen urheiluhistoriallinen seura. Kymmenen vuotta seuran ikänä ei ole paljon, ei varsinkaan tieteellisellä seuralla. Jonkinlaisen välitilin päätöksen se kuitenkin mahdollistaa.

Marraskuun lopulla 2002 Suomen urheiluhistoriallinen seura järjesti Jyväskylässä kaksipäiväisen juhlaseminaarin, jossa luodattiin suomalaista urheiluhistoriaa, sen tutkimisen kausia ja lähestymistapoja. Kutsuttuna vierailijana dosentti Irma Sulkuinen eritteli suomalaisen nationalismin varjohistoriaa, esimerkkinään Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Tohtori Marja-Liisa Kokko viitoitti omassa kutsuesitelmässään suomalaisen järjestöhistorian pitkiä linjoja.

Professori Antero Heikkisen juhlaesitelmän aiheena oli urheiluhistorian muutos Viktor Heikelistä nykypäivään. Esitelmä julkaistaan ohessa otsikolla liikuntahistorian tutkimuksen ja opetuksen kaudet Suomessa. Artikkelin otsikointia saanee pitää "urheiluhistorioitsija" Heikkisen kädenojennuksena "liikuntatutkijoiden" suuntaan. Yhtä kaikki, historiallisen tutkimuksen yläkäsitteinä "urheilu" ja "liikunta" ovat yhtä nykyaikaisia, ongelmallisia ja rasitettuja. Onneksi kuitenkin hieman eri tavoin.

Vuosikirjan osastoista ensimmäinen on koottu Jyväskylän seminaarin annista. Sen aloittavat Antero Heikkinen ja Leena Laine muisteluksineen, jonka jälkeen Aino Sarje luonnehtii suomalaista naisvoimistelua myyttitutkimuksen näkökulmasta. Jyrki Talonen puolestaan selvittää karaten liikekielen sulautumista osaksi suomalaista liikuntakulttuuria.

Nationalismin ja urheilun suhdetta valottivat Jyväskylän seminaarissa Jarkko Kemppe Viron 1920-luku ja Jouko Kokkonen olympialaiset aineistoinaan.

Vuosikirjan toinen osasto jatkaa kansainvälisillä kentillä. Timo Metsä-Tokilan kiinnostuksen kohteena ovat antiikin Kreikan ephebiat ja gymnasiumit, ja Mikko Hyvärisen aiheena on USA:n mustien urheilijoiden asema 1940-luvulla.

Urheilun ammatillistumista ja tavaramuotoistumista tutkaillaan Jani Mesikämmenten ja Timo Metsä-Tokilan sekä Gert-rud Pfisterin teksteissä, joissa kehitellään niin yleiskuvaa NHL-

kiekkoilusta kuin muotoanalyysia Anna Kournikovasta.

Naisurheilu ja kauneus on aiheena myös Kati Hara-Fabrinin artikkelissa ensimmäisistä naisten yleisurheilun Suomen mestareista. "Eikä se näyttänyt ensinkään rumalta", joutui Suomen Urheilulehti tunnustamaan vuonna 1909 naisten kilpajuoksua seurattessaan.

Kirjan loppuartikkeleissa Antti O. Arponen kuvailee paikallista viestijuoksukulttuuria Kymenlaaksossa, Terho Paltamo tutustuttaa lukijan Kallion kivinyrkkiin sekä Martti Silvennoinen kolmeen värikkääseen ja tyylikkääseen Mäki-Mattiin maailman huipulta.

Kirjan päättää laaja kirja-arviointien ja seminaariraporttien osasto.

Vuosittaiseen kirjoittajakutsuun vastasi tällä kertaa 28 kirjoittajaa liikuntahistorian eri aloilta. Mukana on toimittajia, tutkijoita, opettajia sekä museo- ja järjestöihmisiä. Maallikkokirjoittajat puuttuvat tällä kertaa kokonaan, mikä ei vastaa seuran ja vuosikirjan itselleen asettamia tavoitteita toimia urheiluhistorian tutkijoiden ja toimijoiden kohtaamispaikkana.

Välilehtien kuvituksena on käytetty Varkauden museossa toteutetun Urheilun jäljet -näyttelyn aineistoa. Museo sai näyttelylleen Suomen urheiluhistoriallisen seuran kunniakirjan vuoden 2002 urheiluhistoriallisesta teosta.

Jyväskylässä 6.4.2003
Esa Sironen